

**BASIN ve HALKLA İLİŞKİLER
MÜŞAVİRLİĞİ**

Gazete Kupürleri

07.10.2026

“ESNAFIM ELİMDE KUR’AN’IM” PROJESİ...

ESNAF, İŞ YERİNDE KUR’AN-I KERİM OKUMAYI ÖĞRENİYOR

K

AĞITHANE Çelikletepe Merkez Camisi İmam Hatibi Mürsel Çakmak, projeye ilişkin AA muhabirine yaptığı açıklamada, esnafın yoğun çalışma temposu ve ailesinin geçimini sağlama sorumluluğu nedeniyle Kur’an-ı Kerim öğrenmek için camiye gelmeye zaman bulamadığını söyledi. Bazı esnafın bu konuda destek istemeye çekindiğini anlatan Çakmak, “Biz de bütün esnafımıza ulaşarak caminin hayatın merkezinde yer alan,

insanlara ulaşan, insanları davet eden ve birlikteliğe imkân sağlayan bir mekân olduğunu anlattık. Esnafımıza, ‘Siz ne zaman müsaitseniz, ne zaman uygun olursanız o vakti belirleyin, biz de sizin istediğiniz yerde size Kur’an-ı Kerim öğretilim’ dedik” ifadelerini kullandı. Çakmak, iş yerinde Kur’an-ı Kerim dersi almak isteyen esnafı belirledikleri saatte ziyaret ederek Kur’an dersi verdiklerini ve bu çalışmayı Çelikletepe Merkez Camisi bünyesindeki ekiple sürdürdüklerini belirtti.

“HAYIRLI BULUŞMALARIN ADRESİ OLMASINI İSTİYORUZ”

Kağıthane Çelikletepe Merkez Camisi İmam Hatibi Mürsel Çakmak, “Esnafım Elimde Kur’an’ım” projesi kapsamında, iş yoğunluğu nedeniyle cami ve kurslara zaman ayıramayan mahalle esnafını iş yerlerinde ziyaret ederek Kur’an-ı Kerim öğretiyor.

Projeleri kapsamında birçok esnafa ulaştıklarını aktaran Çakmak, “Kur’an destek hattımız var. Esnaf kardeşlerimiz bu hat üzerinden bize ulaşıyor. Hangi vakitte ders almak istiyorlarsa ona göre planlama yapıyor ve belirledikleri saatte iş yerlerine giderek Kur’an-ı Kerim dersi veriyoruz. Güzel geri dönüşler alıyoruz. Hatta ders verdiğimiz esnaf, bu çalışmayı çevresindeki diğer esnafa da tavsiye ediyor. ‘Ben camiye gitmedim, hoca benim iş yerime geldi ve bana Kur’an öğretti’ diyerek baskalarını da teşvik ediyorlar. Bu hizmetin karşılığını ve güzel geri dönüşlerini görmek bizleri mutlu ediyor” dedi. Çakmak, esna-

fa iş yerlerinde Kur’an-ı Kerim dersi vermenin yanı sıra birçok sosyal projeyi de hayata geçirdiklerini anlatarak, çalışmalarının farklı yaş gruplarına ve toplumun çeşitli kesimlerine ulaştığını söyledi. “Ödevim Camide, Geleceğim Güvende” projesiyle yaz Kur’an kurslarına katılan çocukların kurs sonrasında da camile bağlarını sürdürmelerini amaçladıklarını belirten Çakmak, “Çocuklarımızı haftada bir gün camimizde ağırlıyor, hem ödevlerini yapmalarına yardımcı oluyor hem de milli ve manevi değerlerimizi aktarıyoruz. İkramlarımızın ardından onları evlerine uğurluyoruz” dedi. **AA**

İmam kendini bağımlılıkla mücadeleye adadı

MUŞ'TA imam hatip olarak görev yapan 57 yaşındaki Muhammet Fecri Yıldırım, gençlerin bağımlılıktan korunması ve tedavilerinin yapılması için gönüllü olarak çalışma yürütüyor. Muş İmam-ı Şafi Camisi'nde görevli olan Yıldırım, 12 yıl önce madde bağımlısı bir gencin mezarlıkta yaşamına son vermesine tanık

olmasının ardından kendini gençlerin bağımlılıktan kurtulmasına yönelik çalışmalara adadı. Karşılaştığı olayın etkisinden uzun süre kurtulamayan Yıldırım, başka gençlerin aynı durumu yaşaması için Muş Gençliği Uyuşturucu ile Mücadele Derneği bünyesinde gönüllü olarak çalışmaya başladı.

TDV'den Brezilya'ya 2 bin Kur'an hediyesi

Türkiye Diyanet Vakfı (TDV), "Hediyem Kur'an Olsun Projesi" kapsamında, Brezilya'nın farklı bölgelerinde Kur'an-ı Kerim ve dini yayın dağıtım faaliyetlerini sürdürüyor.

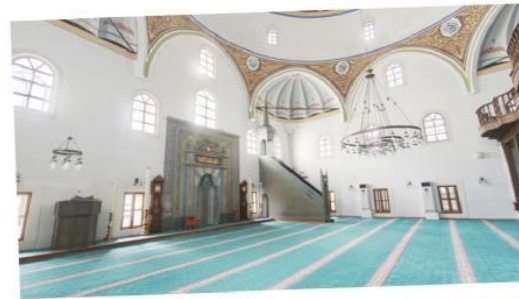
Faaliyetler kapsamında Mesquita Santo Amaro, Mesquita do Rio Branco ve Mesquita Anhangabau bölgelerinde yaşayan **Müslümanlara** 2 bin Portekizce meallî Kur'an-ı Kerim ve 500 Portekizce dini ve kültürel içerikli eser ulaştırıldı. Dağıtımlar sırasında yerel toplum temsilcileri ve **camii** görevlileri de hazır bulundu.

SAFRANBOLU'DA

Tarihi camiler aslına uygun korunuyor

UNESCO DÜNYA MİRASI LİSTESİ'NDE YER ALAN KARABÜK'ÜN SAFRANBOLU İLÇESİNDE, ECDAT YADİĞÂRI TARİHİ CAMİLER, ASLINA UYGUN KORUNARAK GELECEK NESİLLERE AKTARILIYOR.

TARİHİ ilçede, ahşap ya da taş ağırlıklı yapılmış farklı mimari özelliklere sahip koruma altındaki 32 cami bulunuyor. Dış mimarileri, işlemeleri, minareleri, kubbeleri ve diğer özellikleriyle şehrin de simgesi haline gelen camiler, halk arasında ve çeşitli kaynaklarda anlatılan ilginç yapılaş hikâyeleriyle merak uyandırıyor. Safranbolu Müftüsü Aydın Bostancı, 1-7 Ekim tarihlerinde Camiler ve Din Görevlileri Haftası'nın kutlandığını hatırlattı. Bostancı, Tarihi Çarşı ve ilçe genelindeki 87 cami bulunduğunu belirterek, ilçe genelinde ise 227 caminin olduğunu söyledi. Camilerin Türk medeniyeti ve kültüründe önemli yer edindiğini dile getiren Bostancı, "Camiler sadece ibadet yerleri değil. Camiler toplumu bir araya getiren, makam, mevki, her şeyi ortadan kaldıran, Allah'ın huzurunda insanları eşit hale getiren müstesna mekânlar. Dua mekânları, içerisine girdiğimizde huzur bulduğumuz ortamlar. Aynı zamanda camiler toplumun sorunlarının konuşulduğu, çözümler arandığı müstesna

mekânlar. Malumunuz Kurtuluş Savaşı'nda da camilerden yapılan vaazlarda vatan daşlarımız, milletimiz vatan savunması konusunda teşvik edilmiş ve bu konuda bilgilendirilmişlerdir" diye konuştu.

"SAFRANBOLU, KADİM KÜLTÜRE VE TARİHE SAHİP"

Bostancı, Safranbolu'nun da kadim kültüre ve tarihe sa-

hip, Candaroğulları'ndan, Selçuklu'dan, Osmanlı'dan miras kalan bir yer olduğuna işaret ederek, "Ecdadımız Safranbolu Tarihi Çarşı'da güzel camileri tarihten günümüze miras olarak bize emanet bırak-

mış. Biz de bugün onları gözbebeğimiz gibi koruyoruz. Cemaatle donatmaya çalışıyoruz ve bizden sonraki nesillere de en güzel şekilde aktarmanın gayretindeyiz" diye konuştu. AA

Yozgat'ın **camileri** bezemeleriyle **DİKKAT ÇEKİYOR**

İÇ Anadolu'da barok ve rokoko süsleme sanatının önemli örneklerini barındıran Yozgat'taki bazı tarihi **camiler**, duvar, tavan ve mihraplarındaki zengin bezemeleriyle dikkati çekiyor. Kent merkezindeki Çapanoğlu, Başçavuşzade, Cevahir Ali Efendi, Tekke Arap Dede ve Nakıpzade (Hoşyar Kadın), Kayyımzade **camileri** ile Şefaati ilçesine bağlı Paşaköy'deki Tokmak Hasan Paşa **Camisi**, barok ve rokoko üslubunun izlerinin görüldüğü yapılar arasında yer alıyor.

240 öğrencilik OKUL AÇILDI

Gana'nın Volta Bölgesi'ndeki Akatsi South'ta, Aziz Mahmud Hüdayi Vakfı ile İnsan Hak ve Hürriyetleri İnsani Yardım Vakfı (İHH) işbirliğinde inşa edilen 240 öğrenci kapasiteli okul kompleksi düzenlenen törenle hizmete açıldı. Hüdayi Vakfı işbirliğiyle ve Türkiye'nin Akra Büyükelçisi Hüseyin Güngör'ün himayesinde gerçekleştirilen proje kapsamında, Akatsi İslam İlkokulu bünyesinde 6 derslikli yeni bir eğitim kompleksi inşa edilerek hizmete açıldığı belirtildi.

Açıklamada, yaklaşık 3 bin kişinin yaşadığı bölgede eğitim altyapısının yetersiz olması nedeniyle öğrencilerin derslerini uzun süre ağaçların altında ve geçici yapılarda sürdürmek zorunda kaldığı vurgulanarak, "Hüdayi Vakfı ve İHH'nın yürüttüğü çalışmalar sonucunda okulun inşaat finansmanı Halil İbrahim Bozkuş ve Zeliha Bozkuş tarafından karşılandı" ifadesi kullanıldı.

Okul kompleksinin açılış törenine, Türkiye'nin Gana Büyükelçisi Hüseyin Güngör, Gana Eğitim Hizmetleri (GES) Genel Müdür Yardımcısı Dr. Munawar Ishaq, Diyanet İşleri Başkanlığı Temsilcisi İmam Hüseyin Ankaralı, Hüdayi Vakfı Başkanı Remzi Şeker ve vakıf yöneticileri ile İHH Heyet Başkanı Sami Fadhel ve İHH temsilcileri katıldı.

Filipinli Lucky, Ayşe oldu

ÜSKÜDAR Büyük Çamlıca Camii'nde Filipinler vatandaşı Lucky, Kelime-i Şehadet getirerek İslam dini ile şereflendi ve yeni ismini Ayşe olarak seçti. İhtida merasimi öncesinde Cami Rehberleri Ayşe Şahin ile Emine Bayram, Filipinli Lucky'e İslam dini hakkında bilgiler vererek

merak ettiği soruları cevaplandırdı. Büyük Çamlıca Camii Müezzini Saffet Çalış tarafından okunan Kur'an-ı Kerim tilavetinin ardından, Üsküdar İlçe Muftüsü İbrahim Kapanıcı dua etti ve Ayşe'yi tebrik etti. Yapılan duanın ardından Diyanet İşleri Başkanlığı yayınlarından Kur'an-ı Kerim Meali ve TDV yayınlarına ait çeşitli kitaplar hediye edildi. **Haber Kerkezi**

SANLI DİRENİŞİN ÜÇÜNCÜ YIL DÖNÜMÜ

AKSA TUFANI
TARİHE İZ BIRAKTI

BUGÜN FİLİSTİN'İN SANLI DİRENİŞ TARİHİNE ALTIN HARFLERLE YAZILAN AKSA TUFANI OPERASYONU'NUN ÜÇÜNCÜ YIL DÖNÜMÜ. **7 EKİM 2023'TE BAŞLATILAN BU STRATEJİK OPERASYON, İŞGALCI SİYONİST REJİMİN KIRILMAZ SANILAN DUVARLARINI YERLE BİR ETTİ VE FİLİSTİN DAVASININ YENİDEN DÜNYA GÜNDEMİNİN MERKEZİNE OTURMASINI SAĞLADI.**

Hakikat mücadelesine verdiğimiz 75 bin şehide rağmen geride kalan üç yılın sonunda ortaya çıkan tablo açık ve net: Tel Aviv çukurunu dibine batmışken HAMAS hâlâ ayakta. Gazze hâlâ ayakta. Batı Şeria hâlâ ayakta. **İslam**'ın göz nuru Kudüs zafere olan inancını hâlâ koruyor.

Siyonist İsrail terör rejimi, Aksa Tufanı'nın ardından Gazze Şeridi'ne tarihin en acımasız soykırım operasyonlarından birini başlattı. Hastaneleri, okulları, camileri, sivil yerleşim alanlarını bombalayan işgal güçleri, on binlerce masum Filistinliyi katletti. Ancak tüm bu vahşete, uluslararası toplumun sessizliğine, ABD ve Batı dünyasının Siyonizm'e verdiği koşulsuz desteğe rağmen Filistin direnişine asla diz çöktürülemedi.

FİLİSTİN DAVASINA
DESTEK, TARİHİ
ZİRVELERE ULAŞTI

■ Aksa Tufanı yalnızca Orta Doğu coğrafyasında değil, tüm bölgesel ve küresel dengelerde köklü değişimlere yol açtı. Asya'dan Afrika'ya, Avrupa'dan Latin Amerika'ya kadar dünya kamuoyunda Filistin davasına yönelik destek tarihi zirvelere ulaştı. Üniversite kampüslerinden sokaklara, meclislerden uluslararası kuruluşlara kadar milyonlarca insan, işgalin sona ermesi ve Filistin'in özgürlüğü için sesini yükseltti.

TEL AVİV REJİMİ PERİŞANLIK İÇİNDE

İşgalci rejim, askeri üstünlüğüne ve istihbarat gücüne güvenerek girdiği bu savaşta beklediğini bulamadı. Aksine askeri alanda büyük bir hezimet yaşadı. İşgal ordusu, yıllardır oluşturduğu "yenilmez ordu" imajını kaybetti. Gazze'nin tünellerinde ve sokaklarında ağır kayıplar veren işgal güçleri bunca insanı katletmesine rağmen hedeflerine asla ulaşamadı. Bir diğer yıkım siyasi alanda yaşandı. İşgal rejiminin içi karıştı. Sokaklarında protestolar dinmeyen Tel Aviv, bugünlerde tarihinin en derin siyasi krizini yaşıyor. Soykırım sürecinde İsrail'in kirliliği itibarı da küresel ölçekte büyük zarar çöktü. Dünyanın artık soykırımcı olarak suçladığı Siyonist terör rejimi, uluslararası mahkemelerde hesap verme sürecine girdi.

FİLİSTİN HALKI
BİRLİK İÇİNDE

■ Aksa Tufanı'nın en önemli sonuçlarından biri de Filistin halkının birliğini ve bütünlüğünü pekiştirmesi oldu. Gazze'den Batı Şeria'ya, Kudüs'ten yurtdışındaki Filistinlilere kadar tüm direniş odakları, işgal karşısında ortak bir duruş sergiledi. Üç yıldır süren vahşi ve sürekli saldırılara rağmen Filistin halkının iradesi kırılmadı, nesiller boyu süren direniş geleneği daha da güçlendi.

Hazırlayan:
Murat Öztekin
murat.oztekin@tg.com.tr

BOSNALI ADNAN MUFTAREVİÇ, TOPRAK ALTINDAKİ
TÜRK YADİĞARLARINI GÜN YÜZÜNE ÇIKARIYOR

Kayıp eserlerin peşindeki Osmanlı arkeoloğu

Kendisini Balkanlardaki Osmanlı eserlerini gün yüzüne çıkarmaya adanmış Bosnalı arkeolog Adnan Muftareviç, Rumeli'deki Türk yapılarının maruz kaldığı durumu şu sözlerle anlatıyor: **"Malumunuz sistematik etnik temizliğe 'genocide' yani soykırım deniyor. Bir de 'urbicide' var... Yani tarih katliamı, şehir katliamı... Balkanlardaki Osmanlı eserlerine bu yapıldı."**

SARAYBOSNA

Osmanlı İmparatorluğu, "Rumeli" diye isimlendirdiği Balkanlarda yaklaşık 550 sene hüküm sürüp cami, medrese, han, hamam gibi sayısız mimari eseri yadigar bıraktı. Osmanlı'nın tarih sahnesinden silinmesinden ardından ise bu eserlerin birçoğu ortadan kaldırıldı. Ancak Rumeli coğrafyasında, Osmanlı'nın kayıp eserlerinin peşine düşen birileri var...

Bosnalı arkeolog Adnan Muftareviç, arkadaşlarıyla birlikte kurdukları "1894 Arkeologlar Derneği" ile Saraybosna Müzesi çatısı altında 23 yıldır ülkesinde ve diğer Avrupa coğrafyalarında toprak altında kalmış Osmanlı eserlerini gün yüzüne çıkarmaya çalışıyor. Akademideki "Osmanlı arkeolojisi" çalışmalarının gelişmesinde de büyük emeği olan Muftareviç ve arkadaşları, bugüne kadar 20'den fazla mimari eseri keşfetti.

Türkiye'de arkeoloji eğitimi aldıktan sonra, kendisini Osmanlı eserlerini aramaya adanmış Adnan Muftareviç, Saraybosna'da sorularımızı Türkçe olarak cevapladı...

OSMANLI ARKEOLOJİSİ BİLİNMIYORDU

Bosnalı arkeolog "Ayrıptır söylemesi ama ben ve arkadaşım Mirsad Avdić'in çalışmalarından önce Osmanlı arkeolojisi tabiri neredeyse bilinmiyordu. Arkeolojik kazılar sadece Orta Çağ ve antik devirlere dair yapılıyor, Osmanlı eserleri arkeolojik olarak araştırılacak bir tarih olarak görülüyordu" diyor.

BİNLERCE OSMANLI ESERİ YIKILDI

Hâlbuki Balkanlarda sayısız Osmanlı eserinin tahrip edildiğini ve bunlardan birçoğunun ise toprak altında çıkarılmayı beklediğini kaydeden Adnan Muftareviç, şöyle konuşuyor: "Maalesef Balkanlarda sayısını dahi tam olarak bilmediğimiz kadar Osmanlı eseri yıkıldı. Bunların sayısını 'binlerce' diye ifade etmek mümkün. Eserlerin bazıları ise toprak altında kaldı. Evliya Çelebi kendi zamanında Belgrad'da 270 caminin olduğunu yazar. Ancak şu an sadece Bayraklı Camii ayakta. Arnavutluk'ta Enver Hoca çok eser yıktı. Sırbistan'da ise hemen bütün Osmanlı eserleri yok edildi. Mesela Battal Camii'nin üzerine Sırbistan Parlamentosu inşa

edildi. Hırvatistan'da da benzeri bir durum yaşandı. Bütün bunlar devlet eliyle oldu. Saraybosna'nın durumu ise nispeten daha iyi ama burada da birçok eseri kaybettik. Özellikle Avusturya-Macaristan döneminden başlayarak Sırp-Hırvat-Sloven Kraliyet devri ve sonra komünist devirde yıkılan çok cami oldu. Sadece cami değil, hamam, han, köprü gibi birçok Osmanlı eseri de ortadan kaldırıldı."

Adnan Muftareviç, Osmanlı eserlerinin maruz kaldığı durumu "urbicide" olarak tanımlayarak "Malumunuz sistematik etnik temizliğe 'genocide' yani soykırım deniyor. Bir de 'urbicide' var... Yani tarih katliamı, şehir katliamı... Balkanlarda ve Bosna'da Osmanlı eserlerine karşı böyle bu yapıldı" diye konuşuyor.

BİRÇOK ESERİ TOPRAK ALTINDAN ÇIKARDILAR

Yaşanan tarih katliamına rağmen tarihi vesikalar, seyahatnameler, gravürler ve fotoğraflardan yola çıkarak birçok eseri gün yüzüne çıkardıklarını söyleyen Muftareviç, şöyle konuşuyor: "En önemlileri parka dönüştürülmüş Saraybosna'daki At Meydanı'nda bulduğumuz eserlerdi. Oradan yol geçmesi planlanıyordu. Ancak Hacı Hafız Muğlic Efendi isimli meşhur mesnevihan, daha evvel cami olduğunu bize söyledi. Nitekim yaptığımız kazılarda Bakır Baba Camii, İsmail Mısıri Medresesi, Haziyesi ve Kantamirya Kütüphanesi ortaya çıkardık. Başgarşı'da ise 1500'ü yıllara ait Firuz Bey Hamamı'nı keşfettik. Uzun Mustafa Taviç Camii, Kalın Hacı Ali Camii ve İbu'l-Feth Mehmed Han Camii de bulduğumuz eserler arasında. Öte yandan, Osmanlı'dan kalma Kovacı Şehitliği'nde yaptığımız arkeolojik kazı çalışmalarında yüz yetmiş mezar bulduk. Bir tanesinin ise 15. yüzyıldan kalma olduğunu gördük. Yani bu zat, Fatih Sultan Mehmed'in askerlerinden biriydi."

Hâla toprak altındaki birçok Osmanlı eserinin yerini bildiklerini ve arkeolojik çalışmalarla gün yüzüne çıkarabileceklerini kaydeden Muftareviç, Saraybosna'da Kemal Udin Bey Camii ve İdris Bey Camii gibi mabetlerin bunlar arasında yer aldığını söylüyor. Ancak Muftareviç, Osmanlı arkeolojisine dair çalışmaların yeterli rağbeti görmediğini kaydederek Türk yetkililere de sitem ediyor.

Yeşil ay yıldız bize Osmanlıdan miras kaldı

Adnan Muftareviç sorularımıza cevapladı.

Arkeolog Adnan Muftareviç, "Osmanlı Balkanlara ne kattı?" soruma şu cevabı veriyor: Her halkın bir kültürü vardır ama medeniyeti olan halk nadirdir. Osmanlı ise bir medeniyetti. Birçok kültürü birleştirerek medeniyet kurdu. Osmanlı'da 36 dil konuşuluyordu.

Osmanlı'nın emperyalist politikalar yürütmediğini kaydeden Muftareviç "Emperyalist devletler halkları hiçbir zaman eşit görmez. Osmanlı döneminde ise farklı halklardan devlet adamları çıktı. Mesela Boşnaklardan iki tane şeyhülislam seçildi. Hâlbuki o dönemin imparatorluklarında bunu görmüyoruz. Mesela bir Hindistanlı, İngiliz İmparatorluğu'nda büyük bir vezir olmuş mudur?" değerlendirmesinde bulunuyor.

Osmanlı ruhunun hâlâ Bosna'da olduğunu kaydeden Muftareviç şöyle konuşuyor: Osmanlı İmparatorluğu'nda Rumeli Beylerbeyliği ve Anadolu Beylerbeyliği olmak üzere iki temel beylerbeylik (eyalet) vardı. Bizim camilerimizde gördüğümüz yeşil ay yıldız, Rumeli Beylerbeyi bayrağıdır. Biz Müslümanlar olarak bunu koruduk. Ve bu bizim Diyanet'inizin de resmi bir sembolü. Yani Osmanlı buradan gittiye de ruhu gitmedi. İsmimiz "Türkiye" ama Türkiye, Türkiye'den daha büyüktür. Allah Türk yetkililere hayırlı işlerinde yardımcı olsun. Fakat bir kardeş olarak söylemeliyim ki, Türkiye yükselen bir güç olmasına rağmen Balkanlardaki diplomasisi çok zayıf.

Avrupa'da İslam nefreti normalleşti

İslamofobi siyasete de sirayet etti

İrlanda Limerick Üniversitesi Öğretim Üyesi Dr. Farid Hafez, Avrupa'da **Müslüman** karşıtlığının son 10 yılda tırmanarak, merkez siyasete sirayet ettiğini söyledi. Aşırı sağ söylemlerinin merkez partilerce "laiklik" ve "medeniyet değerleri" adı altında meşrulaştırıldığını belirten Hafez, çözümün ise toplumsal müttefiklerle kurulacak iç baskıdan geçtiğini vurguladı.

İrlanda'daki Limerick Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi ve Georgetown Üniversitesi bünyesindeki The Bridge Initiative'in Kıdemli Araştırmacısı Dr. Farid Hafez, Avrupa'da **Müslüman** karşıtlığının (**İslamofobi**) son 10 yılda kötüleşerek gündelik siyasete ve kurumlara yerleştiğini belirtti. Türk-Alman Üniversitesi'nden Prof. Dr. Enes Bayraklı ile birlikte her yıl yayınlanan Avrupa'da **İslamofobi** Raporu'nun editörlüğünü yapan Dr. Farid Hafez, aşırı sağın **İslam** karşıtı gündeminin artık merkez sağ ve merkez sol partiler tarafından da benimsendiğini vurguladı. Kıta genelinde yayılmaya devam eden **İslam** karşıtlığının seyrini aktaran Hafez, 2015 yılına kıyasla durumun çok daha vahim olduğunu ifade ederek, "10 yıl önce ilk raporu yayınladığımızda **İslam** karşıtlığı ağırlıklı olarak aşırı sağ tarafından kullanılıyordu ve toplumun merkezinde buna karşı belirgin bir direnç vardı. Bugün gördüğümüz şey ise aşırı sağın birçok ülkede güç kazanmasının yanı sıra, aşırı sağın **İslamofobik** gündeminin pek çok merkez hükümet tarafından tamamen sahiplenilmesidir" dedi.

Danimarka'da bunu Sosyal Demokratların, bazı ülkelerde ise muhafazakarların yaptığını kaydeden Hafez; Almanya'da durumun devlet politikasının parçası haline geldiğini, Avusturya'da ise son yıllarda çok daha normalleştiğini aktardı.

Avrupa'da siyasi merkezin zayıfladığına dikkat çeken Hafez, kent ile kır arasında belirgin bir ayrışma yaşandığını belirtti. **Müslümanların** ve fark-

lı nüfus gruplarının yoğun yaşadığı kentlerde ırkçı söylemlerin kırsaldaki kadar karşılık bulmadığını dile getiren Hafez, **Müslüman** nüfusun son derece az olduğu kırsal bölgelerde ise bu söylemin siyasi kâr getirdiğini vurguladı.

LAİKLİK BAHANEŞİYLE SALDIRI

Ulusal düzeyde belirleyici olan merkez partilerin tutumuna değinen Hafez; merkez sağın ırkçı söylemi örtülü bir biçimde benimsemeye çalıştığını, Sosyal Demokratların benzer adımları çoğunlukla laikliği savunma adına attığını, muhafazakar Hristiyan Demokrat partilerin ise Yahudi-Hristiyan medeniyet değerlerini koruma bahanesiyle sığındığını ifade etti.

Birleşmiş Milletler'in 15 Mart'ta Uluslararası **İslamofobiyle** Mücadele Günü kabul etmesine rağmen Avrupa düzeyinde bunu tanıma konusunda büyük bir isteksizlik yaşandığını belirten Hafez, Avrupa Birliği Komisyonu bünyesindeki **Müslüman** Karşıtı Nef-

ret ve Ayrımcılıkla Mücadele Koordinatörlüğü'nün oldukça kısıtlı kaynaklara ve yetkilere sahip olduğunu vurguladı. Fransa'nın "ayrılıkçılık karşıtı yasa" adı altında terörle mücadele mevzuatını gerekçe göstererek, **Müslüman** derneklerini kapatmasını ve mal varlıklarına el koymasını sert bir dille eleştiren Hafez, bu güvenlik odaklı yaklaşımın sivil toplum faaliyetlerine telafisi güç zararlar verdiğini kaydetti.

MÜSLÜMANLAR ÖRGÜTLENMELİ

Avrupa hükümetlerinin tutumunu değiştirmesinin ancak içeriden gelecek bir baskıyla mümkün olabileceğini savunan Hafez, **Müslümanların** siyasi açıdan örgütlenerek seslerini duyurmalarının şart olduğunu belirtti. Değişimin sadece dışarıdan gelmeyeceğini vurgulayan Hafez, örgütlü bir kamuoyu baskısının ve diplomatik kanalların etkin kullanılmasının **İslamofobiyle** mücadelede en kritik adım olacağını sözlerine ekledi.

HİNDİSTAN'DA DEMOKRASİ İSYANI:

Müslümanlar 'siliniyor' mu?

Dünyanın en büyük demokrasisi Hindistan'da, 130 milyondan fazla seçmenin kayıtlardan silinmesi ülke çapında protestolara neden oldu. Muhalefet, uygulamanın iktidar partisine avantaj sağlamak için özellikle **Müslümanları** hedef aldığını iddia ediyor.

■ Hindistan, 130 milyonu aşkın kişinin seçmen kütüklerinden silinmesiyle tarihinin en büyük seçim krizlerinden birini yaşıyor. Başbakan Narendra Modi'nin atadığı Seçim Komisyonu adımı "mükerrer ve hatalı kayıtların temizlenmesi" olarak savunurken, muhalefet ve insan hakları savunucuları uygulamanın Hindu milliyetçisi iktidar partisi BJP'ye siyasi avantaj sağlamayı amaçladığını öne sürüyor. Meksika'nın nüfusundan fazla insanı oy hakkından eden süreçte algoritmalar, isim yazım hataları veya kardeşlerin yaşları arasındaki farklar gibi tutarsızlıkları "mantıksal uyumsuzluk" olarak işaretliyor. İtiraz süreçleri uzadığı için silinen seçmenlerin çoğu oy kullanamadı; vefat ettiği gerekçesiyle kaydı silinen birçok kişinin hayatta olduğu ortaya çıktı. Eleştirilenler,

kapı kapı doğrulamanın yerini alan ve vatandaşlık kanıtı isteyen dijital sistemin 200 milyon **Müslümanı** orantısız biçimde etkilediğini vurguluyor. Doğum belgesi bile olmayan milyonlarca kişi belge sunmakta zorlanıyor. Batı

Bengal'de milyonlarca kaydın silinmesinin ardından BJP'nin eyalette ilk kez çoğunluğu sağlaması tartışmaları alevlendirdi. Muhalefet Seçim Komisyonu Başkanı'nı istifaya çağırırken sokaklar protestolarla yankılanıyor. -KARAR